

Sharing City Umeå: Fritidsbanken Umeå - Effektbedömning

September 2021

**Sharing
Cities
Sweden**

A NATIONAL PROGRAM
FOR THE **SHARING**
ECONOMY IN CITIES

**Sharing
Cities
Sweden**

Sharing Cities Sweden is a national program for the sharing economy in cities. The program aims to put Sweden on the map as a country that actively and critically works with the sharing economy in cities. The objectives of the program are to develop world-leading test-beds for the sharing economy in Stockholm, Gothenburg, Malmö and Umeå, and to develop a national node in order to significantly improve national and international cooperation and promote an exchange of experience on sharing cities.

Sharing Cities Sweden is carried out within Viable Cities, a Swedish Innovation Programme for smart sustainable cities, jointly funded by the Swedish Innovation Agency (VINNOVA), the Swedish Energy Agency and the Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning (FORMAS).

Sammanfattning

Goda exempel på Fritidsbanken Umeås effekter 2020

Idrottslek och fysisk aktivitet

Kanske den mest uppenbara effekten och det som de flesta först tänker på, det är att människor som rör på sig i någon form är grunden för Fritidsbanken. Det händer automatiskt när de använder sport-och fritidsutrustning de har lånat hos oss.

Unga skateboardåkare i Hedlundaparken på vår sommarlovsturné.

Förutom butiken har Fritidsbanken Umeå genomfört 90 event under 2020 (147 event under 2019). Vi har ett särskilt bra samarbete med Umeå Universitet, där vi har haft riktade insatser. Många studenter är också kunder hos oss vilket skapar mervärde för båda organisationerna. Men även skolor och föreningars samarbeten har utvecklats. Totalt lånade vi ut över 67 000 prylar (en ökning med 45% jämfört med 2019) vilket med råge säkerställer att vi fortsätter låna ut flest grejer av alla Fritidsbanker i Sverige!

Natur och friluftsliv

Mycket av vår utrustning innebär att människor kommer ut i naturen. Vi har allt från specifik friluftsutrustning, som tält och trangiakök, till saker som kan användas för såväl idrott som friluftsliv, exempelvis skidor. Det här är också ett område som kan och kommer att växa för Fritidsbankens del.

Under pandemin har utlån av fritidsprylar exploderat, många ser en chans att träffa familj och kompisar utomhus. Vi har haft rekordutlån på tält, sovsäckar, trangiakök men också utesport såsom exempelvis discgolf och cykel.

Miljö och hållbarhet

Genom att tillvarata utrustning som inte längre används och låna ut det gratis så bidrar vi till en bättre och hållbar miljö. Vi förlänger också hållbarheten genom att regelbundet underhålla och laga utrustningen och vi minskar antalet "onödiga" köp, då flera lånar för att prova istället för göra ett genomtänkt köp.

Vi rengör, underhåller, vallar och slipar vår utrustning på löpande band, allt för att våra kunder ska få låna prylar som verkligen fungerar.

Tack vare samarbetet med Vakin, Vatten och Avfallskompetens i Norr AB, som inleddes i början av året så har vi återvunnit ca 80 pallar med utrustning som vi har gett nytt liv igen och som annars skulle ha eldats upp. Mycket av denna utrustning har vi kunnat förvara på kommunala skolor och som används i princip varje dag i rastaktiviteter. Men även i verksamheter såsom Tomtebogård, Pangea Ersboda, Hjältarnas Hus och ett antal föreningar.

Emma Ramström, Olle Hagberg och Elin Bäckman, VAKIN

Hälsa och välbefinnande

Vi behöver minska vårt stillasittande och det gäller alla åldrar. En aktiv fritid ger en god hälsa och ett ökat välbefinnande. Det är också ANDT-förebyggande, som är en förkortning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. En aktiv livsstil minskar risken för att fastna i beroenden.

En aktiv fritid och hitta nya vägar in i idrotten är ett av de goda exempel som Fritidsbanken kan möjliggöra, och det är väldokumenterat hur det påverkar folkhälsa och samhällsekonomi.

Vi möjliggör för människor att prova på hälsofrämjande aktiviteter varje dag. Vi bidrar mer rörelse på skolgårdar, i bostadsområden, på allmänna platser som exempelvis vid Nydalabadet och Hedlundaparken. Enbart på våra event har cirka 7 000 barn/ungdomar aktiverat sig.

Bildtext från facebook: Vi hjälpte Ersdungen skola F-6 med lite cyklar i juni, för de som inte hade egna cyklar. Vi lånade även ut ett gäng cykelhjälmar för de som inte hade vilket var flertalet. ✨

Kul att kunna vara behjälplig och vi får fler och fler förfrågningar från olika skolor i Umeå-området. Ålska en aktiv fritid! 🤗👍

Inkludering och social hållbarhet

Fritidsbanken ger alla en möjlighet att prova och utöva fysiska aktiviteter för att komma ut i naturen; oavsett ekonomiska förutsättningar, ålder, kön, osv. Genom idrotten gör vi det möjligt att träffa nya kompisar från andra kulturer. På Fritidsbanken är du lika välkommen om du är åtta år eller nittioåtta. Om du är kille, tjej eller binär är oviktigt för oss och är du funktionsnedsatt finns det specialanpassad utrustning även för dig.

Vi har besökt och informerat bland annat språk-caféet, skolmöten och även haft studiebesök från SFI samt en rad olika organisationer vilket möjliggjort att vi nått nya målgrupper och bidragit till integration och kännedom. Tack vare ett samarbete med Parasport Västerbotten har vi tillgång till all deras utrustning, cirka 80 specialanpassade utrustningar av olika slag, det är till exempel sportstolar, sitskiis, mattcurling och armcyklar. Därför kan vi även tillgodose behovet för personer med funktionsvariation.

Rullstolsbasket på Ersboda

Dessutom har vi ett samarbete med Umeå Universitet som tagit fram delningsapplikationen Umigo som vi kommer lansera under 2021. I delningsapplikationen kommer vi öka tillgängligheten för just parasportutrustningen, till de som kanske har det allra svårast att ta sig till Fritidsbanken.

Arbetsmarknad och tillväxt

Fritidsbanken ger tillväxt genom anställningar, praktikplatser och arbetsträning. Med rätt ledning är det en bra arbetsplats att närma sig arbetslivet på, men Fritidsbanken kan inte enbart bemannas med personal i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det ska vara ett komplement, snarare än själva lösningen på personalfrågan. Under 2020 har vi haft totalt sju personer anställda i varierande grad (inte samtidigt), varav två av dessa är personer som tidigare arbetstränat. I båda fallen var det deras första jobb någonsin. Sexton personer har arbetstränat, två personer har språk-tränat via SFI. Fyra personer har praktiserat från frivården, ett nytt samarbete som initierades maj 2020. Vi har haft en volontär, normalt är det fler då vi har tretton engagerade personer men i pandemin har vi valt att inte ta in dom. Lägg därtill 16 feriearbetare under sommaren.

Totalt 45 personer har under året jobbat direkt hos oss, indirekt är det förstås många fler. Vår verksamhet är omfattande, engagerande, berör många och är otroligt kostnadseffektivt.

Fritidsbanken gör Umeå bättre och vi vill mer!

Personaldag på Curlinghallen för Fritidsbanken Umeå i samarbete med Umeå Curlingklubb.